

Тема 1.

Вступ. Історія розвитку курортної справи в Україні та світі.

- 1. Сутність і завдання курортної справи*
- 2. Історія розвитку курортної справи у світі.*
- 3. Розвиток курортної справи в Україні.*

1. Сутність і завдання курортної справи

Предмет і поняття курортології згідно офіційному, законодавчо закріпленому визначенню курортна справа - це сукупність всіх видів науково – практичної діяльності по організації і здійсненню лікування і профілактики захворювань на основі використання природних лікувальних

ресурсів. Очевидно, що в умовах активно розвинутих ринкових відносин

це визначення не вичерпує всієї широти реальних відносин по організації

курортної діяльності.

Більш деталізованим і відповідним Концепції

державної політики розвитку курортної справи в Україні є наступне визначення: курортна справа (діяльність) – сукупність всіх видів науково –

практичної діяльності по організації здійсненню профілактики захворювань, лікуванню і реабілітації хворих на основі використання природних лікувальних ресурсів, вивчення їх властивостей і механізмів дії,

комплекс заходів по організації, будівництву, управлінню курортами,

забезпеченню лікування і культурно – побутового обслуговування

Цей сектор економіки сфери послуг виконує важливі соціальні завдання, головними з яких є:

- ▶ - зміцнення здоров'я населення на основі раціонального використання природно – рекреаційних ресурсів і вітчизняного курортного комплексу (санаторно – курортної інфраструктури і кадрового потенціалу);
- ▶ - відновлення трудових ресурсів, зайнятості населення і розвитку курортів.

Наукову медичну основу курортного справи становить курортологія.

Курортологія – наукова дисципліна, вивчає лікувальні властивості природно – кліматичних і фізичних факторів, характер їх дії на організм людини, можливості їх використання для лікування і профілактики захворювань, а також з метою оздоровлення

Курортологія як наука про курорти розвивалася в міру нагромадження знань про лікувальні природні фактори — клімат, мінеральні води, лікувальні грязі тощо, і в зв'язку з розширенням мережі курортів і розвитком курортної справи в цілому.

Сучасна курортологія — це медична наукова дисципліна, що вивчає лікувальні властивості природних фізичних факторів, характер їх дії на організм людини, можливість їх застосування з лікувальною і профілактичною метою на курортах і в поза-курортних закладах, розробляє покази і протипоказання для санаторно-курортного лікування і методи застосування курортних факторів при різних захворюваннях.

Розділами курортології є: бальнеологія, бальнеотерапія та бальнеотехніка; грязелікування; медична кліматологія і кліматотерапія.

Курортологія як наука базується на наступних напрямках:

1) бальнеологія (лат. *balneum* - ванна) - наука про лікувальні води, бальнеотерапія - використання мінеральної води в лікувальних цілях;

2) кліматологія - вчення про клімат, кліматотерапія - використання клімату в лікувальних і оздоровчих цілях:

2.1) геліологія - наука про сонце, геліотерапія - використання сонячних променів в лікувальних і оздоровчих цілях,

2.2) аерологія - вчення про повітрі , аеротерапія - використання повітря лікувальних і оздоровчих цілях,

2.3) талассологія - вчення про море ; таласотерапія (грец. *thalassa-mare*) – лікування морським кліматом і купаннями в поєднанні з сонячними ваннами;

3) дієтологія - вчення про харчуванні, дієтотерапія - використання живлення в лікувально – оздоровчих цілях;

4) кінезітерапія - лікування рухом , фізична культура - активний відпочинок і лікувальна фізична культура (ЛФК);

5) фізіотерапія - використання переформованих фізичних факторів (штучних факторів) в лікувальних цілях.

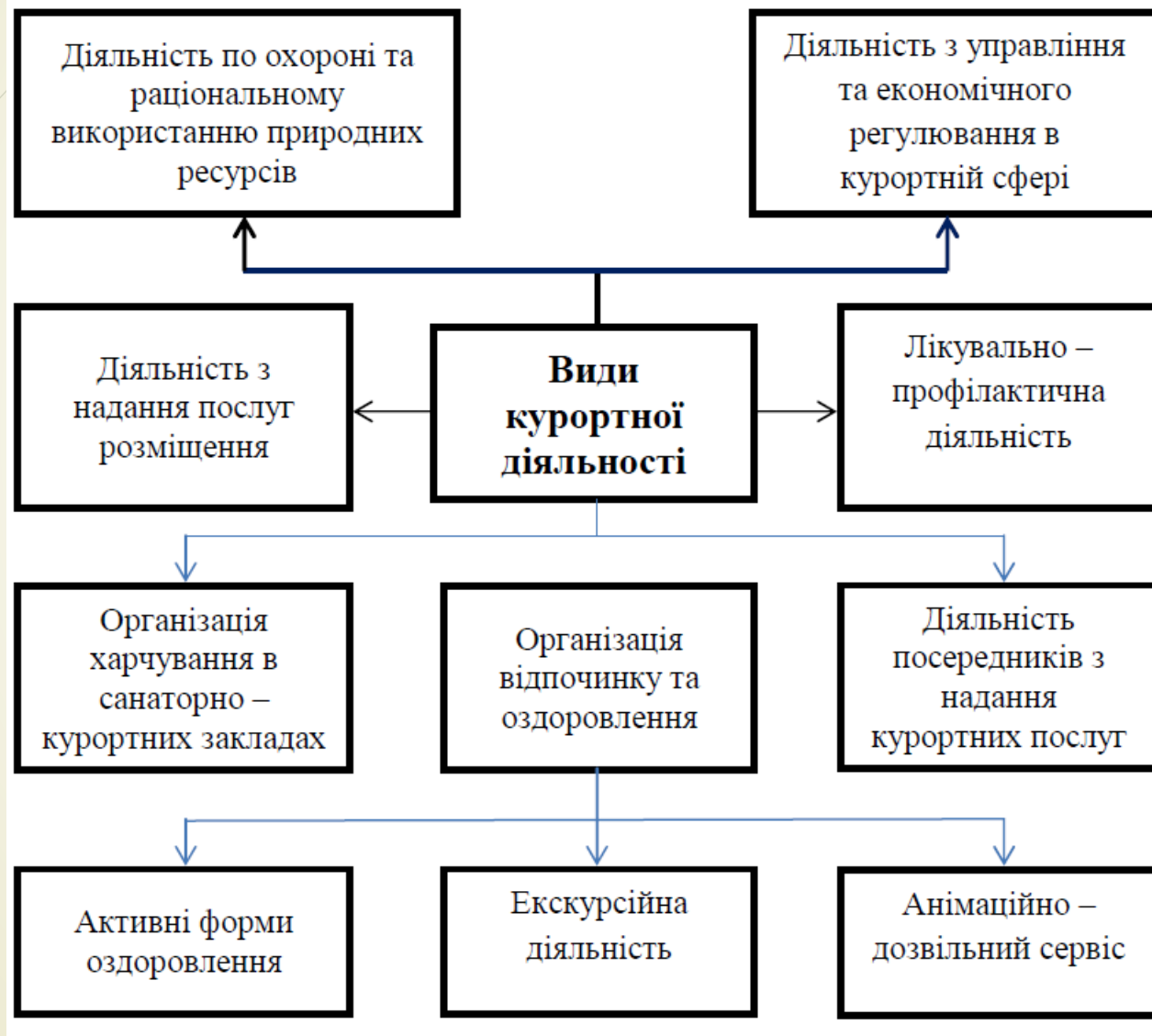
Під курортною інфраструктурою слід розуміти систему матеріальних об'єктів та видів діяльності з надання курортних послуг населенню, що сприяють зміцненню здоров'я. Курортна інфраструктура включає в себе лікувально-профілактичні, культурно-побутові та розважальні заклади, спортивні майданчики, спеціально навчений медичний та обслуговуючий персонал тощо.

Курортна інфраструктура є підсистемою соціальної інфраструктури і має свою підсистему допоміжних господарств (комунікації, дороги, транспорт тощо).

Курортне господарство, функцією якого є обслуговування людей з метою лікування і відпочинку, являє собою комплекс лікувально-профілактичних установ: санаторіїв, лікувальних пансіонатів, курортних поліклінік, пляжів, галерей мінеральних вод, водолікарень, радонолечебниць, грязелікарень, соляріїв,

Види курортної

У завдання курортної справи входять:

розробка наукових основ

організації курортної справи, питань управління та економічного регулювання цієї діяльності;

розробка методів і технологій санаторно-курортного лікування та оздоровлення; вишукування курортних ресурсів;

вивчення потреби населення в санаторно-курортному оздоровленні та

лікуванні, у тому числі рекреаційних потреб;

розробка правових аспектів курортної діяльності, ліцензування, стандартизації та сертифікації

курортних послуг;

експлуатація курортних об'єктів (здравниць, курортної інфраструктури);

удосконалювання технологій і підвищення якості

курортного обслуговування, у тому числі розміщення, харчування, анімаційно - дозвільної діяльності;

розробка наукових основ і нормативів

санаторно-курортної інфраструктури, благоустрою, у тому числі санітарної

охорони курортів.

У вузькому розумінні **санаторно-курортні послуги** - це послуги, що надаються засобами розміщення, розташованими в курортних місцевостях, відпочиваючим з метою задоволення їх потреб у санаторному лікуванні та курортному відпочинку.

У цьому контексті вони складають частину рекреаційних послуг

Під **рекреаційною послугою** розуміють вигідну, корисну дію, яка виробляється за плату, виконується специфічним чином організованим підприємством, спрямована на задоволення потреб людини у відновленні втрачених сил шляхом короткочасної зміни місця свого проживання або на місці з метою лікування, відпочинку, розваг, отримання нових вражень і пізнавальною метою.

У свою чергу **сфера рекреаційних послуг** є підсистемою більш великої структурної освіти - сфери відпочинку (дозвілля), до складу якої входять послуги закладів культури, спортивних, видовищних та розважальних підприємств, які, безсумнівно, мають рекреаційне значення, але при цьому володіють значною галузевою специфікою.

Таке розуміння **змісту рекреаційних послуг** обумовлює можливість віднесення їх до сфери туризму. Правомірність такого віднесення підтверджується прийнятої в усьому світі термінологією, згідно з якою під туризмом розуміється діяльність особи, що подорожує в місце, що знаходиться поза її звичайного середовища на термін, що не перевищує певний період часу, і головною метою подорожі якого не є заняття діяльністю, оплачуваною з джерела в відвідуваному місці.

Туризм є комбінацією рекреації, бізнесу та інших поїздок. Велика частина туризму є рекреаційною за своєю природою. Тому в класифікації видів туризму, прийнятої в зарубіжних країнах, в якості одного з видів туризму розглядається лікувально-оздоровчий туризм. При цьому рекреація, реалізована в рамках як туристської, так і курортної діяльності, є основним мотивом і одночасно найважливішою їхньою функцією.

Взагалі, в економічній літературі рекреація найчастіше трактується як розширене відтворення фізичних, інтелектуальних та емоційних сил людини. Рекреація цілком відноситься до дозвілля і являє собою діяльність протягом дискреційного (вільного) часу, спрямовану на відновлення життєвих сил організму. Частина цієї рекреаційної діяльності здійснюється поза звичайної середовища проживання. У результаті подорож, оздоровлення та відпочинок на курорті стають важливими компонентами, визначальними цю форму рекреації, що відноситься до туризму і курортного справі.

Таким чином, **рекреація є підсистемою вільного часу**, що включає рекреацію, як не пов'язану, так і пов'язану з виїздом з постійного місця проживання людини. Сфера туризму включає в себе як рекреацію (наприклад, у вигляді ділових поїздок або відвідувань родичів), так і само дозвілля (наприклад, у вигляді персональних і ділових подорожей – з метою навчання, проведення конгресів, виставок тощо).

Додаткові завдання на наступну пару

- ▶ Підготувати проект на тему:
- ▶ 1. Історичні етапи розвитку курортної справи в Європі та світі: від протокурортного періоду до сучасності.
 - ▶ - У цьому рефераті можна дослідити основні періоди розвитку курортів, їхні особливості та вплив на суспільство.
- ▶ 2. Курортологія як наука: основні напрямки, поняття та сучасний стан розвитку.
 - ▶ - Реферат може охоплювати основні аспекти курортології, її наукові напрямки, а також значення для медичної та туристичної сфер.
- ▶ 3. Вплив курортної індустрії на розвиток рекреаційного туризму: історичний та сучасний контексти.
 - ▶ - Тема передбачає аналіз ролі курортів у розвитку туризму, починаючи з античних часів і закінчуючи сучасними тенденціями глобалізації рекреаційного туризму.